

ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัวต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในวัยรุ่น

นางน้ำทิพย์ วิชาชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECT OF FAMILY COUNSELING PROGRAM ON SUICIDAL RISK BEHAVIORS
IN ADOLESCENTS

Mrs. Namthip Wichachai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2011
Copyright of Chulalongkorn University

540139

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษารอบครัวต่อพฤติกรรม
เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในวัยรุ่น

โดย

นางน้ำทิพย์ วิชาชัย

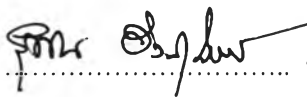
สาขาวิชา

การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

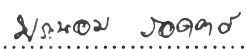
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลีอนุญธวิชัย

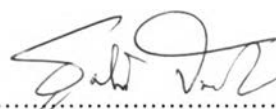
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลีอนุญธวิชัย)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ ชัมภลิจิต)

นำทิพย์ วิชาชัย : ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในวัยรุ่น (THE EFFECT OF FAMILY COUNSELING PROGRAM ON SUICIDAL RISK BEHAVIORS IN ADOLESCENTS) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร. อรพรรณ ลีอนุญชวิชัย, 127 หน้า.

การวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดสองครั้งก่อนและหลังการทดลองเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในวัยรุ่นก่อนและหลังได้รับ โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในวัยรุ่นระหว่างกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวกับกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ กลุ่มตัวอย่างคือวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายที่ได้รับการรักษาในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลของรัฐในจังหวัด ลพบุรี ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ จำนวน 40 คน และได้รับการจับคู่แล้วสุ่มเข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่ม ควบคุมกลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองได้รับการดูแลตาม โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น ประกอบด้วยการดำเนินกิจกรรม 6 ครั้ง เพื่อพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การแก้ปัญหา การ สื่อสาร บทบาทหน้าที่ การตอบสนองทางอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ และการควบคุมพฤติกรรม ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) โปรแกรมการให้คำปรึกษา ครอบครัว 2) แบบประเมินความคิดฆ่าตัวตาย และ 3) แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย ซึ่ง ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน โดยแบบประเมินทั้ง 2 ชุด ได้หาค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้ค่าเท่ากับ .81

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในวัยรุ่น หลังได้รับ โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว ต่ำกว่าก่อนได้รับ โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในวัยรุ่น กลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว ต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
ปีการศึกษา.....2554.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

5277808136 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEYWORDS: SUICIDAL BEHAVIORS/ ADOLESCENTS/ FAMILY COUNSELING PROGRAM

NAMTHIP WICHACHAI: THE EFFECT OF FAMILY COUNSELING PROGRAM ON SUICIDAL RISK BEHAVIORS IN ADOLESCENTS.

ADVISOR: ASSOC. PROF. ORAPHAN LUBOONTHAVATCHAI, Ph.D, 127 pp.

The purposes of this quasi-experimental research were: 1) to compare the suicidal risk behaviors of adolescents before and after received the family counseling program, and 2) to compare the suicidal risk behaviors of adolescents who received the family counseling program and those who received regular caring activities. Forty adolescence patients receiving services in inpatient department, Lopburi, who met the inclusion criteria, were matched pair and then randomly assigned to experimental group and control group, 20 subjects in each group. The experimental group received the family counseling program composed of 6 group activities to improve relevant skills including problem solving, communication, roles, affective responsiveness, affective involvement and behavior control. The control group received regular caring activities. Research instruments were: 1) the family counseling program, 2) The Suicidal Idea Scale, and 3) The Suicidal Behaviors Scale. All instruments were validated for content validity by 5 professional experts. The Chronbach's Alpha coefficient reliability of the two scales were both .81. The t-test was used in data analysis.

Major findings were as follows:

1. The suicidal risk behaviors of adolescents who received the family counseling program was significantly lower than that before, at p .05 level.

2. The suicidal risk behaviors of adolescents who received the family counseling program was significantly lower than those who received regular caring activities at p .05 level.

Field of Study : Mental Health and Psychiatric Nursing

Academic Year : .....2011.....

Student's Signature

Namthip Wichachai

Advisor's Signature

Orphan Luboonthavatchai

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ข้อคิดอันมีคุณค่าชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษาส่งเสริม และให้กำลังใจ เป็นการสร้างพลังให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นอุตสาหะ พยายามทำการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพและผู้ป่วยมากที่สุด ผู้ศึกษามีความประทับใจ และซาบซึ้งในความเมตตา กรุณา ของอาจารย์ในการประสิทธิ์ประสาทวิชาของท่านเป็นที่สุด จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ ขัมภลิจิต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ข้อคิดคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และมีคุณค่ายิ่ง รวมทั้งคณะกรรมการสอบ โครงร่างวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจให้เสมอมา กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ ให้คำสอน ข้อเสนอแนะ และให้กำลังใจในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาจนได้เครื่องมือการศึกษาที่สมบูรณ์ ขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูล และได้มีส่วนร่วมให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ประสบผลลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลพระนารายณ์มหาราช ลพบุรี และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ รวมทั้งจิตแพทย์ ฟื้นฟูพยาบาลและเจ้าหน้าที่แผนกจิตเวชทุกท่าน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในเรื่องการศึกษาเล่าเรียน ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลและศึกษาการใช้เครื่องมือ สำหรับการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอรำลึกถึงพระคุณของบิดามารดา ผู้ให้กำเนิด ให้สติปัญญาและความเอาใจใส่ห่วงใย ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว ผู้ซึ่งเป็นกำลังใจอันสำคัญ ให้ความช่วยเหลือมอบความรักความเข้าใจและความห่วงใยแก่ผู้วิจัยตลอดมา ตลอดจนกัลยาณมิตรทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลทุกด้าน ให้การสนับสนุน ปรคับประคอง รวมทั้งกำลังใจที่มีคุณค่ายิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแด่บุพการี คณาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา และผู้ป่วยทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ให้มีสุขภาพกายสุขภาพใจที่สมบูรณ์ตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
แนวคิดเหตุผลและสมมติฐาน.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมฆ่าตัวตายในวัยรุ่น.....	13
การพยาบาลวัยรุ่นที่พฤติกรรมฆ่าตัวตาย.....	18
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาครอบครัว.....	22
โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย..	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การดำเนินการทดลอง.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	89
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	96
ภาคผนวก ข การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	98
ภาคผนวก ค สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	105
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	109
ภาคผนวก จ ข้อมูลสำหรับประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....	117
ภาคผนวก ฉ ผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย.....	122
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	127

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง.....	48
2	จำนวน และร้อยละของสมาชิกครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
3	เปรียบเทียบคะแนนความคิดการฆ่าตัวตายกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อน การทดลองตามคะแนน (Pre-test).....	71
4	เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม ก่อนการทดลองตามคะแนน (Pre-test).....	72
5	เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในวัยรุ่น ก่อนและหลังการ ทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Independent t- test).....	75
6	เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงฆ่าตัวตายในวัยรุ่นก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Paired – t test).....	76